

Praktijkvoorbeeld 'Give me 5 – vragen in de economieles'

Begripsontwikkeling

LK = Leerkracht (Alexander)

LL = leerling

LK: Een van de meest frustrerende dingen die ik maar altijd heb gevonden toen ik leerling was, is: dan zegt een docent na een toets: 'Hier, kijk, het antwoord staat al in de vraag'. En ik: 'Waar dan?' 'Ja, dat kan ik niet uitleggen'. Nou, bedankt, voor niks. Dus ik heb een jaar of zeven geleden een methode daarvoor ontwikkeld. Het is een middel om bepaalde, een bepaald soort vragen aan te pakken die ongeveer een derde van de hele economiestof bestrijken. Je moet het ook zien als een middel, het is een trucje, je doet het een paar keer, dan zie je het. Het heet: 'Give me 5', van het Amerikaanse jochie, high five.

LK: Het gaat erom... Oké, we gaan dus bewijzen dat het antwoord bijna helemaal in de vraag staat. En ik ga de stelling aan dat 90% van zo'n vraag hoeft je niet zelf te doen. Hmm. Zijn we een beetje geïntrigeerd. Kijk mee. Dit is een typische voorbeeldvraag: Verklaar dat een flexibel ontslagrecht kan zorgen voor een snellere groei van de werkgelegenheid. Ongeveer bij de helft van de zin ben je het spoor bijster, oké. Dat gebeurt vaak.

LK: Wat nou het leuke is, als je alle eindexamennormeringen en –antwoorden bekijkt, wat wil men weten op een toets? Dat is eigenlijk heel fair, net zoals: we moeten een goal maken, o ja, we moeten niet alleen een beetje rondspelen, we moeten een goal maken. Wat willen ze weten op een toets?

LL: De kern.

LK: De kern. Ze willen weten dat je het begrijpt. Dat houdt in dat je die stof op zich kunt lezen. Dit is een soort, dat noemen we een causaal verband. Iemand enig idee, causaal?

LL: Oorzaak en gevolg.

LK: Wat zeg je?

LL: Oorzaak en gevolg.

LK: Oorzaak en gevolg (schrijft 1-5 op). Je pakt een kladblaadje en schrijft 1, 2, 3, 4, 5 op. Oké. 'Verklaar dat', is dat hetzelfde als 'Verklaar of'?

LL: Nee.

LK: Nee.

LL: Dat betekent dat...

LK: Het is al zo.

LL: Het staat vast.

LK: Toch? Het is al zo. Dus wel of niet, 50% is al bepaald voor je.

LL: Ja.

LK: Hee. Je hoeft alleen maar te zeggen waarom dat is, niet of het zo is, waarom. Dan geven ze altijd een begin en een einde. Dit betekent de oorzaak (schrijf bij 1 'oorzaak'), beetje scheef, gevolg (schrijf bij 5 'gevolg'). Oké, wat is de oorzaak?

LL: Flexibel ontslagrecht.

LK: Flexibel ontslagrecht (schrijft dit onder 'oorzaak'). Flexibel ontslag, dat is de eerste (zet pijlen tussen de cijfers naar rechts). Nu gaan we niet alleen maar hierheen. Vaak zie je dat als iemand zo'n vraag krijgt, ga je helemaal ergens heen en dan loopt het ergens anders op uit. Ze hebben al gezegd waar het heen moet. Snellere groei werkgelegenheid (schrijft 'werkgelegenheid' onder 'gevolg'). Dus feit is dat: werkgelegenheid omhoog (tekent een pijl omhoog), is er ook al. Oké. Dan denk je dit is een inzichtvraag, is het niet. Weet je, de kern van taal leren, de kern van economie: begrippen. Als je begrippen kent, dan snap je die teksten. Flexibel ontslag, ontslaan is?

LL: Iemand de laan uitsturen.

LK: Iemand de laan uitsturen, baan kwijt. Flexibel?

LL: Ja, dat het gemakkelijk gaat.

LK: Gemakkelijk, oké (schrijft 'gemakkelijk ontslaat' onder 2). Makkelijk ontslaat. Dus het enige wat we doen, is gewoon uitleggen wat het betekent. Meer is het niet. Dat doen we ook voor deze (wijst naar 'werkgelegenheid'). Werkgelegenheid groeit, wat is werkgelegenheid?

LL: Meer mensen aan het werk.

LK: Meer mensen aan het werk. Meer, meer banen, toename?

LL: Ja.

LK: Meer banen (schrijft dit onder 4). Banen nemen toe, handschrift neemt af. Het enige wat je nu zelf hoeft te doen is die derde. Dit moet je koppen. Wie ziet het? Wie ziet het? Je hebt dus werknemers en werkgevers... Geren?

LL: Als je mensen makkelijk ontslaat komen er weer banen vrij voor andere mensen en daardoor kan de werkgelegenheid weer omhoog?

LK: (knikt) Er komen makkelijker banen vrij.

LL: Als je mensen makkelijker kan ontstaan, is dat voor de werkgevers handiger, ze kunnen makkelijker mensen aannemen? Omdat ze ze ook weer sneller kunnen ontslaan? Als het slecht gaat dan komen er oneindig meer banen.... Maar dat hoeft niet te betekenen dat het ....

LK: Dus, dus we denken vanuit de werkgever? Als je mensen ontslaat en aanneemt?

LL: Volgens mij wel.

LK: Vind ik het fijn als ik iemand aanneem, dat hij sowieso dertig jaar bij me zit, dat ik dertig jaar lang loon moet betalen en ik weet niet eens of hij goed is?

LL: Nee.

LK: Wat is de, hoe noem je dat? Dat is een... financieel...

LL: Precies

LL: Drama.

LK: (lacht) drama. Risico! Risico.

LL: O ja.

LK: Dus al die antwoorden die jullie gaven waren goed. Het risico voor de werkgever gaat omlaag. Eens even kijken, dit heb je op je kladblaadje staan (onderstreept de vijf stappen).

LL: Maar dat risico leidt toch niet tot groei van werkgelegenheid?

LK: Nou, als ik als werkgever weinig risico heb als ik iemand aanneem, ik wil het beste, doet hij het niet goed, dan kan ik hem gelijk ontslaan. Prima, dan ben ik geneigd om sneller mensen aan te nemen.

LL: Maar je hebt toch wel vaker dat je eerst een proefperiode hebt ofzo?

LK: Dus als je dat ontslagrecht flexibeler maakt, kan die proeftijd naar beneden, die kan kleiner worden, bijvoorbeeld.

LL: Oké, en dat scheelt dan?

LK: (knikt) Dat scheelt.

LL: In wat?

LK: In geld.

LL: In geld.

LK: Even terug naar die methode: dit heb je op je kladblaadje staan. Intuïtief: klopt dit, kun je hier een hele zin van maken?

LL: Ja.

LK: Klinkt het logisch, voelt het goed?

LL: Ja.

LK: Oké. Als er, ik zet er alleen maar wat tussenwoordjes, als, wat, dan. Als het ontslag flexibeler wordt, kunnen werkgevers makkelijker mensen ontslaan, is het risico lager, kunnen ze makkelijker nieuwe mensen vragen, stijgt het aantal banen en neemt de werkgelegenheid toe. Klinkt dit normaal?

LL: Ja.

LK: Vraag beantwoord.